

TÜRKİYE DENİM GİYİM İHRACAT RAPORU

2019-2023 DÖNEMİ

İçindekiler

1. Giriş	3
2. Rapor Kapsamındaki Ürün Grupları	3
3. Türkiye Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatında Denim Giyim İhracatının Yeri	3
4. Türkiye Denim Giyim İhracatında Ürün Grupları ve Ürünler	4
5. Türkiye Denim Giyim İhracatında Ülkeler	5
6. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne Denim Giyim İhracatı	5
7. Türk Denim Giyim Ürünlerinde Birim Fiyatlar	6
8. Dünyada Denim Giyim	7
9. ABD Pazarında Denim Giyim	8
10. Önemli Denim Pazarlarında Tarifeler	10

1. Giriş

Dünya Gümrük Örgütü (WCO) üyesi olan ülkelerde tarife sistemleri 6'lı bazda ortaklaşmakta fakat sonraki haneler ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir. Türkiye'nin uzun yıllardır dünyanın önemli denim giyim ve kumaş üreticisi ülkelerinden biri olmasından dolayı denim giyim ürünleri Türk Gümrük Tarife İstatistik Sistemi kapsamında 12'li bazda ayrıştırılmış ve denim istatistiklerinin ayrı tutulabilmesi imkânı yaratılmıştır. Bununla birlikte çoğu ülkedeki tarife sisteminde denim kumaştan üretilen ürünlere yönelik bir ayrıştırma bulunmamaktadır. Dolayısıyla bu rapor ağırlıklı olarak Türkiye'nin denim giyim ihracat rakamlarına odaklanmakta, bunun dışında erişilebilen uluslararası verilerle desteklenerek hazırlanmaktadır.

2. Rapor Kapsamındaki Ürün Grupları

Türkiye Denim Giyim İhracat Raporu aşağıda belirtilen gümrük tarife istatistik pozisyonlarını kapsamaktadır:

Tarife	Ürün Tanımı
6203.42.31.00.00	Denim dokuma erkek pantolonlar
6204.32.90.00.12	Denim dokuma kadın ceketler
6204.42.00.00.12	Denim dokuma kadın elbiseler
6204.52.00.00.12	Denim dokuma kadın etekler
6204.62.31.00.00	Denim dokuma kadın pantolonlar
6205.20.00.00.12	Erkek denim dokuma gömlekler
6206.30.00.00.12	Kadın denim dokuma gömlekler

3. Türkiye Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatında Denim Giyim İhracatının Yeri

Türkiye 2023 yılında 19,3 milyar \$ değerinde hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı gerçekleştirirken bunun 1,6 milyar \$ ile %8,4'lük kısmını denim giyim ürünleri oluşturmaktadır. Türkiye'nin hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı 2023 yılında bir önceki yıla kıyasla %8,9 küçülürken, denim giyim ihracatında ise %-7,9 oranında bir düşüş kaydedilmiştir.

Türkiye Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatında Denim Giyim İhracatının Yeri				
Birim: Milyon \$				
	2021	2022	2023	2022/2023 % Değişim
Denim Giyim	1.805	1.752	1.614	-7,9%
Hazır Giyim ve Konfeksiyon	20.241	21.205	19.316	-8,9%
Denim Giyim İhracatının Toplam Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatındaki Payı %	8,9%	8,3%	8,4%	

Kaynak: E-Birlik Rakamları

4. Türkiye Denim Giyim İhracatında Ürün Grupları ve Ürünler

Türkiye'nin denim giyim ihracatındaki ürünleri detaylı incelediğimizde en çok ihraç edilen ürünün 6204.62.31.00.00 GTİP'li kadınlar ve kız çocuklar için denim pantolon ve şortlar olduğu görülmektedir. Söz konusu üründe 2023 yılında %12,3 düşüşle 878,3 milyon \$ ihracat gerçekleştirilirken, bu ürün grubu aynı zamanda toplam denim giyim ihracatının %54,4'ü ile en büyük kısmını oluşturmaktadır. Bu ürünü bir önceki yıla kıyasla %10,7 düşüşle 558,5 milyon \$ değerinde ihracatla 6203.42.31.00.00 GTİP'li erkekler ve erkek çocuklar için denim pantolon ve şortlar takip etmekte olup, bu ürün grubu toplam denim giyim ihracatının %34,6'sını oluşturmaktadır. Böylece toplam denim pantolon ihracatı, toplam denim giyim ihracatının %89'unu teşkil etmekte, denim ceket, denim etek, denim bluz ve gömlek ihracatlarının toplamı ancak kalan %11'ini oluşturmaktadır.

Türkiye Denim Giyim İhracatı - Ürünler									
Birim: Milyon \$									
GTİP	Ürün Tanımı	2019	2020	2021	2022	2023	2022-2023 % Değişim	2019-2023 % Değişim	2023 %Pay
620462310000	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN DİĞER PANTOLON VE KISA PANTOLONLAR; DENİMDEN (ÖRÜLMEMİŞ VEYA KROŞE OLMAYAN)	901,4	814,7	1.058,0	1.002,1	878,3	-12,3%	-2,6%	54,4%
620342310000	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN DENİMDEN PANTOLONLAR VE KISA PANTOLONLAR	571,3	485,6	634,9	625,4	558,5	-10,7%	-2,2%	34,6%
620432900012	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN CEKET/BLAZER; DENİMDEN	40,9	37,6	42,5	49,4	44,8	-9,3%	9,6%	2,8%
620452000012	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN ETEK; DENİMDEN (ÖRÜLMEMİŞ VEYA KROŞE OLMAYAN)	39,8	22,3	22,2	22,5	68,9	206,1%	73,2%	4,3%
620442000012	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN ELBİSE; DENİMDEN	32,1	22,7	22,0	23,1	29,3	26,9%	-8,8%	1,8%
620520000012	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN PAMUKTAN GÖMLEK; DENİM	8,4	8,4	7,8	13,6	10,5	-22,7%	25,2%	0,7%
620630000012	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN BLUZ; DENİMDEN (ÖRÜLMEMİŞ VEYA KROŞE OLMAYAN)	4,6	4,0	3,5	4,3	6,4	48,1%	38,6%	0,4%
GENEL TOPLAM		1.598,5	1.395,3	1.804,7	1.752,2	1.613,6	-7,9%	0,9%	100,0%

Kaynak: E-Birlik Rakamları

5. Türkiye Denim Giyim İhracatında Ülkeler

Türkiye'nin denim giyim ihracatındaki en büyük pazarı İspanya'ya 2023 yılında bir önceki yıla kıyasla %5,4 artışla 341 milyon \$ değerinde ihracat gerçekleştirilirken, ikinci sıradaki Almanya'ya %-25,9 düşüşle 251 milyon \$ değerinde, üçüncü sıradaki Hollanda'ya ise %-12,2 düşüşle 219 milyon \$ değerinde denim giyim ürünü ihraç edilmiştir. En çok ihracat yapılan ilk 10 ülke içerisinde en önemli ihracat düşüşü %-51,1 ile İngiltere'de görülürken, en önemli ihracat artışı ise %175,3 ile Polonya pazarına yapılan ihracatlarda kaydedilmiştir.

Türkiye'nin Denim Giyim İhracatı - Ülkeler								
Birim: Milyon \$								
Ülkeler	2019	2020	2021	2022	2023	2022-2023 %Değişim	2019-2023 %Değişim	2023 %Pay
İSPANYA	245	235	387	324	341	5,4%	39,3%	21,1%
ALMANYA	285	248	304	339	251	-25,9%	-11,9%	15,6%
HOLLANDA	213	216	252	249	219	-12,2%	2,6%	13,6%
İNGİLTERE	206	162	180	128	101	-21,3%	-51,1%	6,2%
ABD	59	50	96	106	90	-14,7%	54,3%	5,6%
DANİMARKA	119	96	108	120	81	-32,9%	-32,3%	5,0%
İTALYA	58	42	43	51	59	15,9%	2,4%	3,7%
FRANSA	68	61	81	80	59	-26,8%	-13,1%	3,6%
POLONYA	18	16	18	23	49	109,4%	175,3%	3,0%
İSVEÇ	33	37	39	37	28	-25,4%	-15,5%	1,7%
İlk 10 Ülke Toplamı	1.303	1.162	1.508	1.458	1.278	-12,4%	-1,9%	79,2%
TOPLAM DENİM GİYİM İHR.	1.598	1.395	1.805	1.752	1.614	-7,9%	0,9%	100,0%
İlk 10 Ülke Pay%	81,5%	83,3%	83,6%	83,2%	79,2%			

Kaynak: E-Birlik Rakamları

6. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne Denim Giyim İhracatı

Türkiye'nin denim giyim ihracatında en büyük ve önemli pazar Avrupa Birliği'dir. 2023 yılında Türkiye'nin toplam denim giyim ihracatının %70,3'ü AB ülkelerine yapılmıştır. AB'ye ihracat 2023 yılında bir önceki yıla kıyasla %7,9 oranında gerilemiş ve 1,3 milyar dolar seviyesinde gerçekleştirilmiştir. Türkiye'nin denim ihracatında öne çıkan AB ülkeleri sırasıyla İspanya, Almanya, Hollanda, Danimarka ve İtalya'dır. En çok denim ihracatı gerçekleştirilen ilk 15 AB ülkesini incelediğimizde 2023 yılında dokuz ülkeye ihracatın düştüğü altına ise ihracatın artış kaydettiği görülmektedir. Bu dönemde ihracatımızın en çok artış gösterdiği ülke %109,4 artış kaydedilen Polonya olduğu görülürken, en çok düşüşün kaydedildiği ülke ise %34 ile Belçika olmuştur.

Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne Denim Giyim İhracatı - Ülkeler

Birim: Milyon \$

Ülkeler	2019	2020	2021	2022	2023	2022-2023 %Değişim	2019-2023 %Değişim	2023 AB Denim İhr. %Pay
İSPANYA	245	235	387	324	341	5,4%	39,3%	30,1%
ALMANYA	285	248	304	339	251	-25,9%	-11,9%	22,1%
HOLLANDA	213	216	252	249	219	-12,2%	2,6%	19,3%
DANİMARKA	119	96	108	120	81	-32,9%	-32,3%	7,1%
İTALYA	58	42	43	51	59	15,9%	2,4%	5,2%
FRANSA	68	61	81	80	59	-26,8%	-13,1%	5,2%
POLONYA	18	16	18	23	49	109,4%	175,3%	4,3%
İSVEÇ	33	37	39	37	28	-25,4%	-15,5%	2,4%
ROMANYA	9	8	9	10	12	12,9%	28,6%	1,0%
BELÇİKA	12	11	11	15	10	-34,0%	-21,2%	0,9%
BULGARİSTAN	6	7	8	5	8	45,0%	21,0%	0,7%
YUNANİSTAN	4	4	5	5	4	-13,3%	10,6%	0,4%
ÇEKYA	14	12	10	5	4	-29,0%	-74,0%	0,3%
İRLANDA	4	3	4	4	4	-11,5%	-16,2%	0,3%
MACARİSTAN	1	1	0	1	2	122,4%	61,7%	0,2%
İlk 15 Ülke Toplamı	1.090	997	1.280	1.269	1.129	-11,1%	3,6%	
AB'YE TOPLAM DENİM İHR.	1.101	1.006	1.288	1.276	1.135	-11,0%	3,1%	
TOPLAM DENİM GİYİM İHR.	1.598	1.395	1.805	1.752	1.614	-7,9%	0,9%	
Toplam Denim İhracatında AB'ye İhracatın Payı	68,9%	72,1%	71,4%	72,8%	70,3%			

Kaynak: E-Birlik Rakamları

7. Türk Denim Giyim Ürünlerinde Birim Fiyatlar

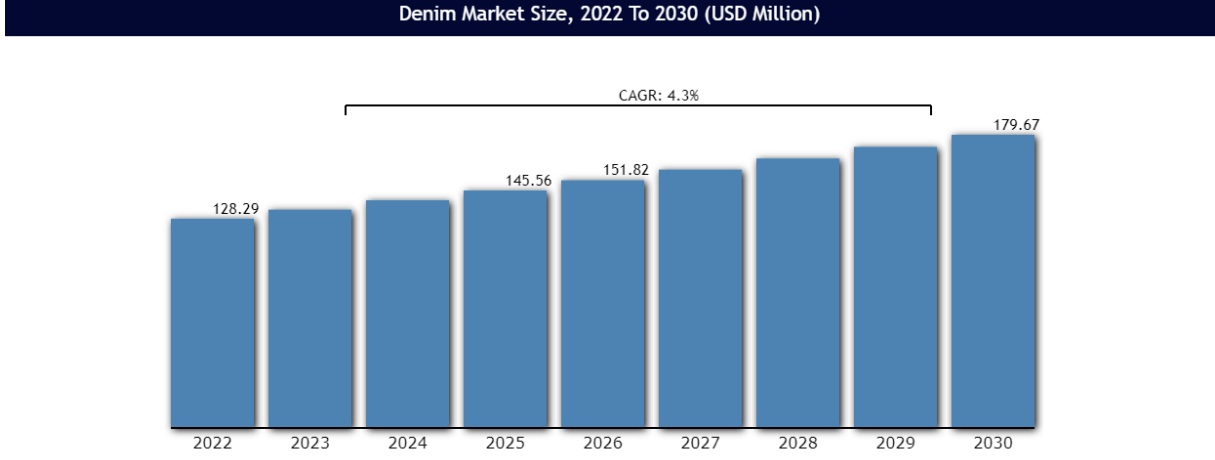
Türkiye'nin 2023 yıl sonu itibariyle hazır giyim ve konfeksiyon sektöründeki ihracat birim fiyatı 15,3 \$/Kg olarak kaydedilirken, denim giyimde bu rakam 22,6 \$/Kg'a yükselmektedir. Bu rakam aynı zamanda son beş yıllık süreçte denim giyimde en yüksek ihracat birim fiyatı olarak kaydedilmiş olup, 2019'dan itibaren 5 yıllık süreçte denim giyim ihracat birim fiyatı %3,1 oranında artmıştır.

Türkiye İhracat Birim Fiyatları						
Birim: \$/Kg						
	2019	2020	2021	2022	2023	2019-2023 %Değişim
Denim Giyim	21,9	21,4	20,7	21,1	22,6	3,1%
Hazır Giyim ve Konf.	13,2	13,1	13,2	14,3	15,3	15,5%

Kaynak: E-Birlik Rakamları

8. Dünyada Denim Giyim

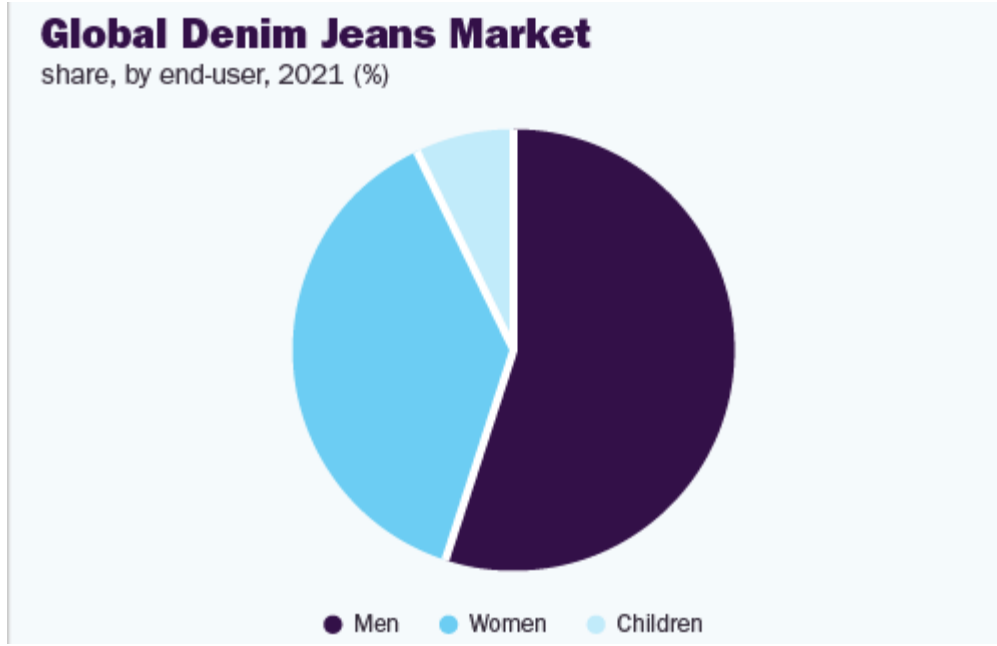
Vantage Market Research¹ araştırmasına göre küresel denim jeans pazarı 2022 yılı sonu itibariyle 128,3 milyar \$ pazar büyüklüğüne sahipken, 2023-2030 yılları arasında pazarın yılda ortalama %4,3 oranında büyüyerek 2030 sonu itibariyle 179,7 milyar \$ büyüklüğüne ulaşması tahmin edilmektedir:

Çeşitli raporlara göre dünya denim giyim pazarında Avrupa Birliği %40 ile en büyük pazar payına sahipken, ülke bazında dünyanın en büyük denim pazarı ise ABD olarak tespit edilmektedir. Denim jeans'te 2022 yılı küresel pazar büyüklüğü ise 3.145 milyon adet² olarak tahmin edilirken bu rakamın 2026 sonunda 3.460 milyon adete kadar çıkacağı öngörülmüyor. Ürün bazında ise erkek denim jeans ürünleri pazardaki en büyük paya sahip durumda:

¹ <https://www.vantagemarketresearch.com/industry-report/denim-market-1561>

² <https://www.statista.com/statistics/1368005/global-units-of-denim-jeans-market/>

Dünyada denim giyim üretiminin %50'den fazlası Asya kıtasında gerçekleştirilmekte olup, Çin, Hindistan, Türkiye, Pakistan ve Bangladeş en büyük üretici ülkeler konumundadır. Bu ülkeler arasında Çin geleneksel olarak temel denim üretimini büyük hacimlerle yapmasıyla tanınırken, Türkiye premium ürünleriyle, Hindistan mid segment ve premium segment arasındaki ürün gamıyla, Bangladeş ve Pakistan ise uygun fiyatlı ürünleriyle küresel pazarda konumlanmaktadır³.

9. ABD Pazarında Denim Giyim

Dünyanın en büyük denim pazarı konumundaki ABD'deki denim jeans pazarı büyüklüğünün 2022 yılında 560 milyon adet seviyesinde olduğu tahmin edilmekte iken bu rakamın 2026 yıl sonu itibariyle 611 milyon adete yükselmesi öngörülmüyor.⁴ Denim tüketiminin yoğun olması nedeniyle tıpkı Türkiye'de olduğu gibi ABD'de de denim giyim ürünleri ABD tarife istatistik sistemi kapsamında ayrıca tanımlanmakta olup, ABD'deki denim GTİP'leri aşağıda paylaşılmaktadır:

Tarife	Ürün Tanımı
6201.30.5031	Erkek Denim Anoraklar, Rüzgarlıklar (Performans Dış Giyim)
6201.30.5041	Erkek Çocuk Denim Anoraklar, Rüzgarlıklar (Performans Dış Giyim)
6201.30.8031	Erkek Denim Anoraklar, Rüzgarlıklar vb. - (Performans Dış Giyim Harici)
6201.30.8041	Erkek Çocuk Denim Anoraklar, Rüzgarlıklar vb. - (Performans Dış Giyim Harici)
6203.32.2030	Erkekler ve erkek çocuklar için denim ceketler
6203.42.0711	Erkek denim pantolonlar (performans giyim)
6203.42.0731	Erkek çocuk denim pantolonlar (takım parçası olarak) (performans giyim)
6203.42.0736	Erkek çocuk denim pantolonlar (performans giyim)

³ <https://apparelresources.com/business-news/sourcing/global-denim-fabric-manufacturing-concentrated-in-asia-2/>

⁴ <https://us.fashionnetwork.com/news/Us-to-retain-top-position-in-denim-jeans-market-but-growth-to-slow,1429935.html>

6203.42.4511	Erkek denim pantolonlar (performans giyim harici)
6203.42.4531	Erkek çocuk denim pantolonlar (takım parçası olarak) (performans giyim harici)
6203.42.4536	Erkek çocuk denim pantolonlar (performans giyim harici)
6204.52.2030	Kadın denim etekler
6204.52.2040	Kız çocuk denim etekler
6204.62.1511	Kadın denim pantolonlar (performans giyim)
6204.62.1536	Kız çocuk denim pantolonlar (takım parçası olarak) (performans giyim)
6204.62.1541	Kız çocuk denim pantolonlar (performans giyim)
6204.62.8011	Kadın denim pantolonlar (performans giyim harici)
6204.62.8036	Kız çocuk denim pantolonlar (takım parçası olarak) (performans giyim harici)
6204.62.8041	Kız çocuk denim pantolonlar (performans giyim harici)

ABD'nin 10'lu tarife istatistik pozisyonu bazındaki verilerine göre 2023 yılında toplamda 3,2 milyar \$ değerinde denim giyim ithal edilirken, en çok denim giyim ithalatı yapılan ülke Bangladeş'tir. 2023 yılında Bangladeş'ten 671 milyon \$ değerinden denim giyim ürünü ithal edilirken, Bangladeş'in toplam denim giyim ithalatındaki payı %20,9'dur. Türkiye ise ABD'nin en çok denim giyim ithalatı yaptığı ülkeler arasında dokuzuncu sırada yer almaktadır. OTEXA verilerine göre 2023 yılında Türkiye'den bir önceki yıla kıyasla %3,5 düşüşle 75 milyon \$ değerinde ithalat yapılırken, Türkiye'nin ABD Denim Giyim ithalatındaki payı %2,3 olarak hesaplanmaktadır:

ABD Denim Giyim İthalat Rakamları					
Birim: Milyon \$					
Ülkeler	2021	2022	2023	2022-2023 %Değişim	2023 % Pay
Bangladeş	771	975	671	-31,1%	20,9%
Meksika	652	752	649	-13,7%	20,2%
Pakistan	386	500	377	-24,6%	11,7%
Vietnam	401	440	339	-22,9%	10,6%
Çin	376	371	317	-14,5%	9,9%
Mısır	172	222	158	-28,8%	4,9%
Kamboçya	166	220	157	-28,7%	4,9%
Nikaragua	127	145	92	-36,0%	2,9%
Türkiye	67	78	75	-3,5%	2,3%
Sri Lanka	72	84	54	-35,5%	1,7%
ABD Toplam Denim Giyim İthalatı	3.619	4.234	3.213	-24,1%	

Kaynak: OTEXA

ABD denim giyim ithalatına alt ürün grupları bazında baktığımızda ise en çok ithal edilen ürünlerin denim pantolonlar olduğu görülmektedir. %46,1 payla 6203.42.45.11 tarifeli erkek denim pantolonlar ilk sırada yer alırken, 6204.62.80.11 tarifeli kadın denim pantolonlar %40,5 payla ikinci sırada, erkek ve kız çocuk denim pantolonlar ise sırasıyla %,5,6 ve %4 payla bu iki alt ürün grubunu takip etmektedir:

ABD Denim Giyim İthalatında Ürünler						
Birim: Milyon \$						
GTİP	Ürün Tanımı	2021	2022	2023	2022-2023 %Değişim	2023 % Pay
6203424511	Erkek denim pantolonlar (performans giyim harici)	1.627	1.908	1.482	-22,4%	46,1%
6204628011	Kadın denim pantolonlar (performans giyim harici)	1.530	1.733	1.300	-25,0%	40,5%
6203424536	Erkek çocuk denim pantolonlar (performans giyim harici)	232	244	181	-25,9%	5,6%
6204628041	Kız çocuk denim pantolonlar (performans giyim harici)	161	192	129	-32,7%	4,0%
6201308031	Erkek Denim Anoraklar, Rüzgarlıklar vb. - (Performans Dış Giyim Harici)	0	58	37	-36,7%	1,1%
6204522030	Kadın denim etekler	35	41	33	-19,0%	1,0%
6204621511	Kadın denim pantolonlar (performans giyim)	17	26	19	-26,1%	0,6%
6204621541	Kız çocuk denim pantolonlar (performans giyim)	6	8	11	33,1%	0,3%
6201308041	Erkek Çocuk Denim Anoraklar, Rüzgarlıklar vb. - (Performans Dış Giyim Harici)	0	8	6	-17,7%	0,2%
6204522040	Kız çocuk denim etekler	1	7	5	-34,0%	0,2%
Toplam Denim Giyim İthalatı		3.619	4.235	3.213	-24,1%	100,0%

Kaynak: OTEXA

10. Önemli Denim Pazarlarında Tarifeler

Hedef Pazarlarda Gümrük Tarifeleri (Türk Ürünleri İçin)			
	620342	620462	620520
ABD	16,6%	16,6%	19,7%
Almanya*	0,0%	0,0%	0,0%
Japonya	10,0%	10,0%	7,4%
İngiltere**	0,0%	0,0%	0,0%
*: ATR Belgesi ile yapılacak ihracatlarda			
**: Menşe Beyan Belgesi ile STA kapsamında yapılacak ihracatlarda			

İTKİB Genel Sekreterliği

İHKİB Ar-Ge Şubesi